

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravnništvo in ekspedicijska v „Katoli. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 277.

V Ljubljani, v ponedeljek 2. decembra 1895.

Letnik XXIII.

Grof Taaffe †

I.

Danes popoldne so položili v tiho rakev telesne ostanke moža, čegar ime je bilo malone 30 let v najtesnejši zvezi z notranjo zgodovino naše države, državnika, ki je dolgo vrsto let dajal pravice razvoju političnega življenja in boja v Avstriji. Presvetli vladar je zgubil zvestega prijatelja in služabnika, Avstrija odličnega državnika, kojega vodilno načelo je bilo: sprava med raznimi narodi v blagor in čast skupne države, v ponos in slavo habsburške vladarske hiše.

Od 12. avgusta 1879 do 11. novembra 1893, torej nad 14 let je grof Taaffe predsedoval ministrskemu svetu. Državnik, ki toliko let navzlic gromovitim političnim viharjem v sedanjosti dobi modernega parlamentarizma obdržal krmilo v rokah, je redka prikazen; kajti ta parlamentarizem je podoben nenasitnemu Molihu, ki hitro izrabi na površju političnega življenja stoječe osebe. Če pa se kateri državnik ali politik izogne tej navadni usodi, treba je iskati vzroke v časovnih razmerah, v njegovih namenih in uspehih za državo in družbo. Noben državnik ni bil v novejši Avstriji tolikrat in tako dolgo minister, ko grof Taaffe. Presvetlega cesarja veliko zaupanje se je vedno obračalo na njega, kadar je bilo treba sestaviti novo vlado, dopolniti ali voditi že obstoječo.

Ob njegovi desetletnici l. 1889 so ga navdušeno slavili njegovi častilci in prijatelji, in ko je pred dvema letoma iskal miru in počitka v domačem Nalžovu, izrazilo mu je Nj. Veličanstvo najiskrenejšo zahvalo „za dolgoletno zvesto in odločno službovanje, katero je v vseh razmerah opravljal z

najboljšim domoljubnim namenom, udano požrtvalnostjo za cesarja in državo“.

„Errare humanum“. Tako tudi grofa Taaffeja politično, burno življenje ni bilo brez slabostij, zmot in napak. In kakor je imel pokojnik mnogo brezpogojnih prijateljev in pristašev, tako vspricho odprte krste takorekoč še na gorko truplo njegovo mnogi politični nasprotniki mečejo kamenje. Namen naš ni, pisati apologijo Taaffejevega delovanja, še manj pa stopiti v krog njegovih političnih nasprotnikov, kajti na visoke vrhe vedno strele vrše. Naloga naša je, da na podlagi dejstev in razmer v Avstriji v glavnih obrisih označimo njegov zistem ter po novejših dogodkih presojamo mogočini dozdnevni razvoj javnega življenja v bližnji prihodnosti.

Ze na tem mestu pa naglašamo, da grof Taaffe ne boše zadnji med avstrijskimi državniki, katere nepristranska zgodovina ohrani v hvaležnem spominu. Na političnem, finančnem in gospodarskem polju je grof Taaffe pokazal, da računa z realnimi razmerami, z duhom časa, da čuti potrebe in zahteve nižjega ljudstva, sliši želje in prošnje nemških narodov. On je združil v zbornici zastopnike narodov, umeril pot narodne enakopravnosti, petakarjem dal volilno pravico, s pomočjo Dunajevskega in Steinbacha spravil državne finance v ravnotežje ter odpravil zastarelo bolezen vsakoletnega primanjkljaja v državnem proračunu in srečno pričel socijalno preobnovo. Prva njegova zasluga pa je, ker je svetu dokazal, da je mogoče vladati v Avstriji tudi brez nemških liberalcev. Če tudi je večkrat omahoval v svojih načrtih in je bila njegova narodnostna in šolska politika brez določene barve, vendar ostane v spominu kot blag in ljubeznjiv značaj ter spravljiv državnik, ki je gojil najboljša čuvstva za ljudski blagor.

Politični pregled.

V Ljubljani, 2. decembra.

Slovensko-hrvatski klub je, kakor poročajo „Narodni Listy“, principijelno sklenil, vstopiti zopet v konservativni klub, vendar se pa še ni določil čas vstopa, ker niso navzoči vsi njegovi člani, in ker v sedanjem kratkem zasedanju ni mogoča kaka večja politična akcija. Božične počitnice bodo klubovi člani porabili v to, da se posvetujejo s svojimi volilci. Poleg tega se bodo tudi pogajali glede združenja vseh treh jugoslovanskih frakcij v jeden oddelek Hohenwartovega kluba, koder bi imeli v narodnih vprašanjih veliko večjo samostojnost.

Reforma tiskovnega zakona. V soboto je imel tiskovni odsek sejo, v kateri je pravosodni minister grof Gleispach priznal potrebo preobnove tiskovnega zakona, ker je zastarel in ne zadošča modernim zahtevam. Dalje minister naznanja članom, da je takoj po nastopu sedanje svoje službe poslal drž. pravdnistvom odlok, v katerem graja prestrogo postopanje proti časnikom. Po ministrovem mnenju bi se ne smela konfiskovati malo ostrejša kritika kake naredbe posameznega državnega organa ali oblastva. Istotako ne bi smela biti konfiskovana vsaka, četudi z ostrimi besedami izražena zahteva, da se ta ali oni zakon času primerno preustroji, kakor da bi s tem hotel časnikar hujskati proti oblastvom. V pravni državi, kakor je Avstrija, take konfiskacije niso umestne, tem manj, ker poslanci take zahteve potem v zbornicah navadno izražajo še z ostrejšimi besedami in časniki te govore brez ovire objavljajo. Minister posebno opozarja državna pravdnistva, da naj v tem smislu tolmačijo § 300 drž. osnovnega zakona.

LISTEK

V božični noči.

(Igrokaz v treh dejanjih. Prevel Jos. Vole.)

III. prizor.

Prejšnji. Dva potepuha.

Robert (tujcema, ko vstopita): Grom in strela, družčino dobimo! Le bližje prijatelja! Dovolite, oče, prepustite prostor tema dvema; izvestno znata bolje zabavati kot vi.

Brinšek (ponižno vstane ter se vsede k drugi mizi rekoč): Prav rad! Jednako se z enakim družim!

Robert: Prav: jednako se z enakim družim! Zato je bolje, da sedete tudi vi k tistim, ki so vam jednaki. — Sedita sèm prijatelja! Ali znata zabavati? Meni je treba razvedrila in naj si je še tako grozno.

Prvi potepuh: Pri moji veri, zabavati znava kot nikdo.

Robert: To je možata beseda, ki seže k srcu! Vina gori, krčmar! Ej, zopet sem veseljak; oni-le starec me je skoraj učmeril.

Zrnc: Tu sta še dva kozarca; a to je zadnje vino nocoj — več ga vam ne prinesem.

Prvi in drugi potepuh: Na zdravje! (Pijo.)

Prvi potepuh: Morda vržete z nama parkrat kvarte? (Potegne iz žepa kvarte.)

Robert: Dobro, vsaj je vendar vse naše životarjenje golo kvartanje, pri katerem jeden dobi, a drugi izgubi. Vrzimo jih, da vidim, če imam kaj sreče. (Prično igrati. Od zunaj se čuje zvonjenje k polnočnicam.)

Zrnc: Čujte, prvič že vabi k polnočnicam!

Kocjan: Idimo, da ne zamudimo! Krčmar, koliko smo dolžni? (Plača in odide pri srednjih vratih.)

Kos: Zrnc, jaz tudi plačam. (Plača in odide.)

Brinšek: Idimo, tu je moje plačilo.

Robert: Dobljeno! Tako se včasih sreča obrne.

Brinšek (stopi k Robertu): Jaz grem k polnočnicam. Ali bi ne hoteli odložiti kvart in iti z menoj v cerkev? Pri kvartah je nesreča, a jaz vas zapeljem v dobro družčino. Pojdite z menoj! Tam vas čakajo bratje in sestre in Bog jim deli svoj blagoslov.

Robert: Naj ga le deli. Pozdravite brate in sestre in mesto mene sprejmite vi dvojen blagoslov. Imeli bodeste dvojen dobiček.

Brinšek: Odpusti vam Bog to govorjenje in usliši moje molitve. Nerač vas pustim v tej družčini, a sami tako hočete. Lahko noč! (Odide.)

Rustan: Ne vem, kaj mi je. Mislim, da sem zaspan vsled dolgega truda. Počivat grem. Krčmar, peljite me v sobo.

Zrnc: Ali hočete pri meni prenočiti?

Rustan: Seveda.

Zrnc: Joža, pelji moža na štev. 4.

Makso: Jaz grem tudi. — (Robertu:) Pridi kmalu za nama, brate! (Odhajajo:) Lahko noč!

Robert: Le idita, le; že pridem za vama. Joža (odpelje mornarja pri srednjih vratih in se zopet vrne).

Robert: Zopet izgubil! Tu je, veljaj za vse, kar imam.

Zrnc: Ali ne bi hoteli prenehati nocoj z igranjem, rad bi izbo zaprl.

Prvi potepuh: Takoj, takoj!

Zrnc: Joža, pogasni potem luči. Grem, da se za v cerkev napravim. (Odide v stransko sobo.)

Robert: Tudi to sem izgubil. Še to imejta; kjer je krava bodi še tele. (Zase:) Moje kvarte so slabe. Potovanja je zdaj konec. Jutri si zapodim kroglo skozi čelo in — svoj cilj sem dosegel.

Prvi potepuh: To je bila bogata žetev.

Drugi potepuh: Jaz sem zadovoljen. Takó se ne zgodi vsak dan.

Prvi potepuh: Meni se mož smili, ker sva ga tako osušila.

5 8 30 M. M.

Dvoboj ogerskega ministra. V soboto se je vršil dvoboj mej notranjim ministrom Perczelom in državnim poslancem Andreanskyjem, ker ga je ta razžalil pri nekem govoru v zbornici. Ta ministerski dvoboj ni prvi v marijanskem kraljestvu. — Dvobojevali so se ministri Szapary, Fejervary in Szilagy. In sedaj se je vdeležil dvoboja še notranji minister, čegar dolžnost je, delati na to, da se za- branjujejo dvoboji. S tem se zagotavlja in utrjuje čast in avtoriteta zakonov! Najzanimiveje pri tem je to, da je Perczel le tedaj mogel postati minister, ko se mu je odpustila kazen, ki je imela slediti nekemu dvoboju. Take razmere so mogoče le še v Turčiji ali pri Calukafrih.

Sv. Oče o položaju na vzhodu. V soboto zvečer se je objavil govor sv. Očeta, katerega je imel povodom zadnjega konzistorija. Sv. Oče se je o položaju v Armeniji izrazil nekako tako-le: Cela Evropa se s skrbjo in strahom ozira na sosednji vzhod, čegar položaj je vsled zadnjih žalostnih dogodkov in notranjih nemirov zelo nejasen. Igra, ki se tam predstavlja, je v resnici grozna in obžalovanja vredna, mesta in vasi so oskrunjene z nedolžno krvjo, obširne pokrajine so opustošene z ognjem in mečem. Mejem ko se višji državniki zelo hvalevredno jedini in posvetujejo, da bi preprečili nadaljno mesarjenje in odprli pot ljubemu miru, smo tudi mi, kolikor je v naši moči, branili pravično stvar. Od začetka zadnjih dogodkov smo vedno radi posredovali v korist armenskega naroda. Spominjali smo Armence na avtoriteto njihovega vladarja, ter jim svetovali jedinstvo in miroljubnost. Zagotovljeni smo, da naše besede niso bile zaman ter so našle pot v srca. Pričeto delo pa hočemo še nadaljevati, kajti ničesar bolj ne želimo, nego da se čuva varnost in pravica v celem obširnem cesarstvu. Za sedaj smo sklenili, poslati pomoč Armencem, ki so največ trpeli in so najbolj potrebni. Te besede nam dovolj jasno pričajo, kako se sv. Oče s skrbjo ozira proti vzhodu ter hoče pomagati zatiranim kristijanom, ki poleg mnogoterih drugih nadlog trpe neznosno lakoto.

Slovstvo.

Knjige družbe sv. Mohorja za l. 1895.

Ocenili Cirilski.

3. Umna živinoreja. Slovenskim gospodarjem v pouk spisal Franjo Dulár, okrožni živinozdravnik. II. knjiga. O pasmah in umni reji domače živine.

„Umna živinoreja je rešiteljica kmetovalca“, to je misel, ki je vodila pisatelja pri sestavljanju te knjižice. Vsak izkušen živinorejec pazi pri živini na pravilno plemenitev (rejo), umno držanje in tečno krmljenje, kajti dobro vé, da ne bo njegov trud zastonj in da bo na ta način priredil lepo, krepko, zdravo in dragoceno živino. Znano pa je, da si niso živali jednega rodu povsem slične. Zato imamo skupino živalij jednega rodu, katere so nekoliko različne telesnosti od druge živine ravno tistega plemena. Taka skupina se imenuje pasma; o teh govori pisatelj v prvem delu. Navaja mnogo deželskih

ali naravnih in umetno vzgojenih ali plemenitih (zlahtnih) pasem ter kaže, kako se pasme ločijo po jednostranskih dohodkih (vžitkih). Vsaka pasma ima kake prednosti, ki jih druga nima, tako n. pr. so živali te pasme prav dobre za mleko, druge pasme za debeljenje ali za vprego itd.

V drugem delu najde skrbni živinorejec obilo naukov, kako si lahko vzredi doma pripravne živali, da mu donajajo gledé dela, mleka, mesa, masti, volne itd. kar največ dohodkov.

Tako uči pisatelj odbirati in spoznavati tiste živali, katere so najsposobnejše za plemo, vse druge pa odstranjevati. O dobri plemenski živini uči, kakošne lastnosti in kako vnanost morajo imeti, v katerem času se smejo pripuščati in v kateri starosti se morajo odstraniti od plemstva.

Dalje pripoveduje, kako je s plodovitostjo in koliko samíc se sme odmeriti jednemu samcu, kaže, kako in na kak način prenašajo plemenske živali svoje lastnosti in telesne znake na potomstvo, kako je z njimi ravnati in kolikokrat se smejo pripuščati. Naposled razlaga, katere plemenske živali so druga za drugo, kakšni so zakoni podedovanja in kako je z brestostjo. Splošno poudarja vse, kar spada k umni živinoreji, t. j. k prireditvi koristne in lepe domače živine.

Knjiga je jako poljudno pisana. Razumel jo bo lahko vsak priprosti kmet. Umljivosti mnogo pripomorejo primerne podobe. Jezik je čist.

Vse hvale vredno pa je, da se bo ravno po družbi sv. Mohorja ta toliko koristna knjiga v toliki množini razširila med Slovence, ker se prav v njih vedno bolj kaže živa potreba zboljšanja živinoreje, ker močno in hitro propada poljedelstvo. Zato naj dobro pomnijo živinorejci, kak zaklad imajo v dobrih pašnikih, posebno v planinskih krajih.

Živinorejci, če hočete svoje gmotno stanje zboljšati, prebirajte pridno „Umno živinorejo“ in ravnajte se po njenih naukih!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 2. decembra.

(Osebnosti.) Provizorni okrajni komisar Fr. Zupnek pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Logatecu je imenovan definitivnim okrajnim komisarjem, ob enem pa lokalnim komisarjem za agrarne operacije s sedežem v Ljubljani; začasni koncipist deželne vlade, Fr. Schitnik, je imenovan definitivnim. Učitelj na strokovni šoli za lesni obrt v Kočevju, Jos. Knabl, in učitelj na strokovni šoli v Ljubljani, Jos. Krainer, sta s 1. jan. 1896 povišana v IX. plačilni razred.

(Cerkveno vmeščen) je bil danes č. g. Leopold Raktelj na župnijo Grčarico (Masern).

(Slovensko gledališče.) Včeraj je imelo občinstvo priliko izraziti svojo radost nad povratkom svojega ljubljence gospice Polakove. Nastop in igra njena v „Mam'zelle Nitouche“ sta splošno znana in cenjena; včeraj nam je zopet razvila vso svojo ljubkost, s katero povsod začara občinstvo. Vsakega prijatelja slov. gledališča mora veseliti zopetna pridobitev

bitve gospice Polakove in mi le želimo, da bi njen vzgled posnemali tudi drugi, ki so zapustili slov. oder, na katerem jedino bi bil njihov pravi delokrog. O tej priliki moramo še omenjati skrajne letošnje nemarnosti v postavljanju sobnih kulís. Včasih kar štrle na vse strani, včeraj je pa celo jedna pala nekaterim gospicam na glave. Pač neznatna je zahteva, da bodi scenerija vedno v najlepšem redu, ko vender premori niso prekratki! Kaj pa dela strojni „mojster“? — Jutri se zadnjikrat predstavlja „Maskarada“.

(Z Gorenjskega.) 29. novembra. Mogočni strel topičev v stoterih odmevih po našem rajskem Bledu je oznanjal Blejcem, da prihaja zapuščeno župnijo Grad vodit nov dušni pastir. Težko so ga pričakovali vrli ti gorenjski možje, ker so ga že — starega znanca — dobro poznali. Vč. g. župnik Jos. Lavtižar je namreč dne 28. novembra nastopil svetovno znano župnijo Grad-Bled. Okrog dveh popoldne istega dneva se je pripeljal imenovanec v spremstvu udanega mu prijatelja župnika V. Aljančiča v Lesce, kjer ga je pristrčno pozdravila deseterica duhovnih sobratov. V imenu občine ga pozdravi v prav prijaznih besedah odbornik ter predsednik krajnega šolskega sveta, gospod Verderber, ki je bil navzoč svoje dni tudi pri novi maši sedanjega gospoda župnika. — Lepa vrsta kočij je zdrdrala proti biseru naše mile domovine. Sprejemi ob takih prilikah se ponavljajo kolikor mogoče slovesno pri nas, živa priča verne udanosti ljudstva do duhovščine. Vtisa pa zabiti skoro ni mogoče, ko je štiriletna zornoljubka hčerka gospoda poštarja Šraja podala gospodu župniku šopek s primernim pozdravom — seveda po svoje. Pri hiši gospoda župana zopet pozdrav od strani domačih veljakov in takisto pri cerkvi ob udeležbi vse šolske mladeži z p. n. učiteljstvom — to je bil uprav velečasten vsprejem. Venec pa je postavil gospod nadučitelj Rus temu vsprejemu. Komponistu župniku Lavtižarju je napravil s svojim izbornim mešanim zborom tako podoknico, kakor jih vi Ljubljančanje bore malo slišite. Ta finesa v prednašanju, ta dinamika — vse je presegalo naše velike nade. Za istino: župnik - komponist in v isti župniji tak dirigent, kot je nadučitelj Rus, to daje veselega upanja za bodočnost! — Voščila, katera so se novemu gospodu župniku izražala z vseh strani, ponavljamo prav iskreno tudi mi prijatelji: Na mnoga leta!

(Iz Kranja), 1. dec. Prvo žrtev s kranjske gimnazije je zahtevala neizprosna smrt 28. nov. t. l. Umrli je pivošolec Franc Cerar, star 12 let, doma iz Radovljice. Bil je nadarjen, priden in vzgledno lepega vedenja. Za stariše je ta udarec tem občutnejši, ker je to že drugi sin, ki so ga letos izročili hladni zemlji. — Večna luč naj mu sveti!

(Iz Motnika) 29. novembra: V ponedeljek, dne 25. novembra smo pokopali v Spitaliču častitega župnika zlatomašnika g. Florijana Prelesnika, ki je z mladeniškim ognjem vodil imenovano duhovnijo 37 let. Že 1865. leta je oskrbel faranom sv. misijon in potem zopet l. 1886. Pred dvema letoma je obhajal zlato mašo. Za olepšanje božje hiše je bil plemenito vnet, omislil je nove altarje, tlak, klopi v cerkvi, sploh vso cerkev je prenovil, napravil nove zvonove, tudi je predelal župnišče in gospodarsko poslopje. Rajni gospod je bil znan lovec, torej tudi vedno zdrav. Dne 16. nov. zvečer pa nenadoma obnemore ter ga bolezen premaga po kratkem času. Naj v miru počiva blagi duhoven!

(Razpisana služba poštarja) Razpisuje se mesto c. kr. poštarja pri c. kr. poštne in brzojavne uradu v Višnji gori (okr. glav. Litija) proti službeni pogodbi in kaveiji 500 gld. Dohodki poštarja so naslednji: 1. Letna plača za opravljanje poštne službe 500 gld., 2. letna plača za opravljanje brzojavne službe 120 gld., 3. uradni pavšal 120 gl., 4. priklada za enega pošt. ekspeditorja 150 gld., 5. priklada za poštno uradnega slugo 50 gl., 6. letni pavšal 800 gld. za vsakdanjo vožno pošto (4 krat na dan) in za vsakdanjo pešpošto (2 krat na dan) med poštne uradom v Višnji gori in tamošnjo žel. postajo. Prošnje v teku treh tednov na c. kr. poštno in brzojavno vodstvo v Trstu.

(Cesarjev dar.) Cesar je podaril gasilnim društvom v Cerkovcah, Sikoli in Veli za naprave gasilnega orodja 220 gld. Od te svote dobi poslednja občina 100 gld.

(Požar.) V noči od 24. na 25. m. m. je vpepelil požar posestvo Antona Kukovca v Pobrešah. Provzročena škoda znaša 2000 gld.

Drugi potepuh: Meni tudi; glej, kako je zamišljen!

Prvi potepuh: Hej, mornar! Pojdite sem! Povejte mi, toda odkritosrčno, ali sva vam res vse vzela?

Robert: Do zadnjega vinarja vse. Ali mari hočete še kaj, zveri nenasitljive!

Prvi potepuh (poluglasno): Ne, ne! A dober predlog imam za vas. — Ali imate kaj poguma? (Ogleda se).

Robert: Poguma dovolj, da skočim raz zvonik, če treba. Vsaj nimam ničesar več zgubiti na tem svetu.

Prvi potepuh: A tem več lahko pridobite. S par koraki lahko desetkrat več pridobite, kot ste izgubili pri igri.

Robert: Velja! A povejta mi, kje in kako?

Prvi potepuh: Čujte toraj! Pojdite z nama na cesto; doli počakamo, da odide krčmar, ki je sila pobožen mož, v cerkev. Hlapec njegov odide dotlej v svojo izbo, ki je prav zadaj za dvoriščem. In tu v sprednjem delu nocoj ne bo nikogar razven dveh otrok. Vi zlezete potem skozi okno v sobo, na desni zagledate omaro — tu imate ključ za silo; (da mu sekiro in dleto) krčmar ima obilo premoženja in v gotovini na tisoče. Midva bova medtem stražila, jeden pri vratih,

drugi pri durih hlapceve spalnice. — Dobiček delimo. — Ali ste zadovoljni?

Robert: Zadovoljen!

Prvi potepuh: Toraj idimo! (Odidejo).

IV. prizor.

Zr nec in Joža.

Zr nec: No, dečka spita. — Tudi tu so že vsi odšli. Kje je pa Jože, da lučij ne pogasne? Giej si ga no, že zopet spi! (Ga drami). Joža, luči pogasni, jaz grem! Pa dobro zapri in spat idi! (Odide).

Joža (se predrami): Že dobro, vsaj sem ravno mislil ugasniti. (Pogasne luči in skozi srednja vrata odide.)

V. prizor.

Robert in Zr nec.

Robert (zleze skozi okno in gre v spalnico).

Zr nec (pride pri srednjih vratih): Nimam miru! Zdelo se mi je, kot bi bil videl luč v srednji sôbi. (Gre čez čas v sôbo).

(Kratek odmor).

Pomagajte! Morilec! (Iz sosedne sôbe). Pomagajte! (Odmor). Morilec! Morilec!

Robert (skoči s sekiro iz spalnice, sekira mu odpade, sam skoči skozi okno.)

(Dalje sledi.)

(Z Zidanega Mosta.) Na tukajšnjem kolodvoru se je pripetila dne 28. nov. popoldne večja nesreča. Tovorni vlak prihajajoč z dunajske strani in hrvatski osebni vlak zadela sta namreč skupaj. Da nista oba počasi vozila, bi se bila zgodila zelo velika nesreča. Tako se je pa vse še vendar izteklo nekako srečno. Mrtev ni noben človek. Pač pa sta dva potnika bolj težko ranjena. Enemu je popolnoma zlomilo nogo, tako da so ga morali po prvi zdravniški pomoči takoj pripeljati v celjsko bolnišnico; drugemu je pa odbilo nos, kateri mu je pa radeški zdravnik zopet nazaj prišil. Lahko ranjenih je šest. Splošna razburjenost je bila velika, vendar so bili pa vsi potniki veseli, da so bolj ali manj s samim strahom odšli, ne da bi se jim bilo zgodilo kaj hujšega. Neka mati je baje držala malega otroka v naročju in stala pri odprtem oknu v železniškem vozu. Kar pride sunek, otrok ji pade skozi okno, a se ni nič poškodoval. Pet vagonov je razbitih in oba stroja pokvarjena. Včeraj se je vršila sodnijska preiskava, katera bo dognala, kdo je kriv nesreče.

(Nova slovenska šola na Koroškem.) Iz Zgoranjih Borovclj se nam je danes brzojavno sporočilo, da se je v Selah ustanovila ta dan popolno slovenska šola. Kdor pozna borbe, katere vodijo koroški Slovenci za slovensko ljudsko šolo, bo pač umel, ako vsled tega dogodka mej Slovenci v Selah vlada naudušeno veselje.

(Raznoterosti s Koroškega.) Samomori se množe; to je znamenje novega časa. Dne 19. nov. se je obesil v Volšberci zidarski pomočnik Sp. Buzzi. — Za Breže je nabrala dež. vlada 3237 gld. 53 kr. — Omenil sem zadnjič, da je pri občinski volitvi na Bistrici v Rožu zmagala vsled silnega pritiska nemško-liberalna (to je fužinsko-učiteljska) stranka. V drugem razredu zmagali so nasprotniki z jednim glasom s pomočjo neke čudne manipulacije z volilnim imenikom! Slov. stranka se je zbog drzne nepostavnosti pritožila na višje mesto. Volitev se bode ovrгла. — Turška konjska kopita so našli v zemlji blizu nove slovenske šole v St. Rupertu pri Velikovecu. Poleg je bilo še več druge železnine. Sodi se, da je bil tu kak boj s Turki ter da so pozneje ubite Turke in konje na polju pokopali.

(Iz Celovca) dne 29. novembra: V zadnji svoji seji dne 26. nov. je sklenil tukajšnji mestni zbor, da hoče na poseben način proslaviti petdesetletnico vladanja cesarja Franca Jožefa. Dovolil je svoto 6000 gld. kot prispevek za namestitev dež. hranilnice in sklenil, da se ima z že nabranim denarjem do 1. 1898 doizdati in dne 29. decembra slovesno otvoriti zavod za slepce, ki naj se imenuje: „Kaiser Franz Josef Blinden-Erziehungsanstalt“. — V isti seji se je sklenilo, da se ima odpovedati pogodba s plinovo družbo, ki ima sedaj izključno pravico za javno razsvetljavo Celovca do 18. novembra 1902. leta.

(Iz Gorice) se poroča, da so pretečeno soboto zaprli ondoto „Slogino“ šolo, katero je obiskovalo 480 otrok. Nekateri trdijo, da se je to zgodilo vsled tega, ker se šola ni mogla več vzdrževati. Mnogo starišev je glasno in solznimi očmi protestovalo proti tej naredbi. — Kdaj bodo že vendar tudi za Gorico veljavni zakoni za ljudsko šolstvo.

(Izpred porotnega sodišča.) V petek je bil zaradi uboja obsojen Al. Robič, posestnikov sin iz Gozda, na štiri leta težke ječe, poostrene s postom in temnico. Dne 10. nov. 1895 je bil z nožem smrtno ranil Janeza Berceta v Kranjski Gori. — Dalje je bil obsojen na pet let težke ječe pisar Jos. Zarli, ker si je bil prisvojil bankovec za 1000 gld., katerega je 28. sept. t. l. zgubil v svoji pisarni odvetnik dr. Hudnik. — V soboto sta bila pred porotniki čevljar Fr. Keržan in njegova žena Magdalena, zatožena, da sta zažgala 30. avg. t. l. svojo barako v Zvezdi, ki sta jo bila pri zavarovalnici Franco Hongroise zavarovala za 1000 gld. Žena je je bila oproščena, Franc Keržan pa zaradi prestopka po § 1 zakona z dne 25. maja 1883 št. 78 obsojen na šest tednov zapor.

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v kurznem listu
zaznamovanih
menic in vrednostij

Izkaz
darov, ki so došli mestnemu magistratu za po vodnji prizadete revne Barjane.

Gosp. ces. svetnik Ivan Murnik 20 gld., gospod okrajni predstojnik Ivan Götz nabral je, in sicer so darovali p. n. gospe in gospodi: Martin Malenšek 3 gld., Fran Trček 2 gld., Franja Mulaček 1 gld., Ivan Jager 1 gld., Polona Gerdina 20 kr., Ivan Janesch 2 gld., Ivan Kozjak 1 gld., Marija Rutar 2 gld., Ivana Zeschko 2 gld., Ivan Hafner 50 kr., Josip Leuz 1 gld., Fran Mally 6 gld., Ant. Stricel 1 gld., Viktor Rohrmann 2 gld., Eliza Peterka 5 gld., Anton Ječminek 3 gld., Ivana Lederhas 50 kr., Anton Presker 1 gld., Ivan Somnitz 1 gld., Valentin Sadnikar 50 kr., H. Hörman 1 gld., Ivana Götz 1 gld., H. Sadnikar 30 kr., Antonija Tomšič 1 gld., I. Šusteršič 1 gld., N. Cernstein 1 gld., Simon Treo 5 gld., dr. Melzer 1 gld., Leopold Tratnik 1 gld., neimenovan 1 gld., neimenovan 50 kr., Matija Horvat 40 kr., Roza Fox 2 gld., Klara Pessiak 2 gld., Ivan Zagar 1 gld., neimenovan 50 kr., slavna plinova tovarna 5 gld., Adolf Hauptmann 1 gld., Jernej Černe 1 gld., N. Baltič 50 kr., Seraf. Deschmann 1 gld., Vinko Hansel 1 gld., Ivan Gnjezda 2 gld., Ivan Spreitzer 1 gld., Lovro Češnovar 50 kr., Alojzij Vodnik 1 gld., N. Altmann 30 kr., N. Pirker 1 gld., Anton Reiser 50 kr., Ivan Gerdina 2 gld., Anton Gorše 2 gld., Tereza Mally 40 kr., Tereza Povše 1 gld. in Ivan Götz 1 gld. — Gospod okrajni predstojnik Fran Schantel nabral je mej sledečimi gg.: Ferdo Souvan 5 gld., Ivan Gogola 2 gld., dr. Ivan Tavčar 3 gld., Julij Schillinger 1 gld., Karol Tambornino 50 kr., Filip Supančič 2 gld., Vaso Petričič 3 gld., K. Weber 1 gld., H. Halbensteiner 2 gld., Jakob Kobilec 1 gld., Fran Kollmann 2 gld. 50 kr., Avgust Skaberné 1 gld., Andrej Druškovič 1 gld., Feliks Urbanc 1 gld., L. Mikusch 1 gld. in Fran Schantel 1 gld.

Društva.

(Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) so zadnji teden poslali: Vipavski volilni možje o zmagi dne 21. novembra po gosp. Fr. Silvestru 10 gld. 20 kr.; podružnica za Laški Trg in okolico 35 gld.; podružnica za St. Kancijan in okolico na Koroškem 26 gld.; Mohorjani v Kopri pri Dutovljah po č. g. P. Švegeljnu gld. 1:50; Mohorjani v prisilni delavnici v Ljubljani gld. 1:30; ženska podružnica v St. Juriju ob južni železnici po blagajničarici gspđ. Tončki Kavčičevi 82 gld.; gosn. Karol Prelesnik iz Stahovec pri Kamniku 10 gld.; č. g. J. Vrhovnik v Ljubljani 1 gld. — Lepo zahvalimo. Živel nasledniki!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.
(Pri IX. občnem zborovanju akad. pedružnice družbe sv. Cirila in Metoda) se je dne 1. dec. 1895. l. volil sledeči odbor: Predsednik, stud. phil. Fr. Vadnjal; podpredsednik, stud. med. Viktor Kac; tajnik, stud. iur. Vlad. Levec; blagajnik, stud. iur. Mat. Senčar; odbor, namestnik, stud. iur. Pravoslav Pertot.

(Slovensko učit. društvo v Ljubljani) priredi v sredo 4. t. m. drugi zabavni večer v klubovi sobi „Pri slonu“. Vspored: Narodopisna razstava v Pragi (gosp. Jak. Dimnik) in „Potres“ (g. Fr. Črnogoj). Začetek ob 8. uri zvečer. Prijatelji društva dobro došli.

Telegrami.

Dunaj, 1. decembra. Konservativni klub je izvolil grofa Deyma načelnikovim namestnikom mesto odstopivšega poslanca dr. Rappa. V parlamentarno komisijo so bili novo voljeni poslanci Deym, Falkenhayn, Klun in Lupul.

Dunaj, 1. decembra. Taaffejevega pogreba se bodo udeležili ministri Badeni, Gautsch, Bilinski in Welsersheimb.

Dunaj, 2. decembra. K pogrebu grofa Taaffeja so se s posebnim vlakom odpeljali cesarjev zastopnik generalni pobočnik Paar, ministerski predsednik Badeni, ministri Welsersheimb, Gautsch in Bilinski, italijanski poslanik Nigra, predsednik poslanske zbornice, deputacije raznih parlamentarnih klubov, več ces. namestnikov in višjih uradnikov.

Nalžov, 1. decembra. Danes je došel sem budjeviški škof Riha, ki bode jutri vodil

pogreb. Pokojni grof Taaffe je opravljen z uniformo ministerskega predsednika.

Levov, 1. decembra. Gališki deželni zbor se otvori 28. t. m. in traja zasedanje do 10. februarja.

Levov, 1. decembra. Včeraj se je izselilo iz Galicije 800 kmetov v Brazilijo.

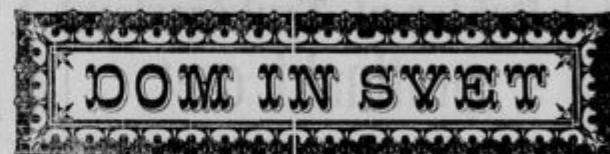
Rim, 1. decembra. Pri obravnavi proti Legi in tovarišem radi anarhistične zarote proti ministerskemu predsedniku Crispiju so bili vsi zatoženci oproščeni.

Madrid, 1. decembra. Zadeva v občinskem zboru zavzema vedno večjo obsežnost. Marki Cabrinana je radi nekega prestopka ovadil tudi bivšega župana Boscha, sedanjega ministra za javna dela. Trdi se, da bode ta vložil ostavko.

Carigrad, 1. decembra. Iz Erzeruma se poroča, da se je sestavila posebna komisija, ki ima določiti v zadnjih nemirih povzročeno škodo. V komisiji je tudi več odličnih Armencev. Vlada je tudi dovolila, da se smejo nabirati darovi za revne Armence.

Carigrad, 1. decembra. (Uradno poročilo.) Nasproti poročilom nekaterih listov se v merodajnih krogih zatrjuje, da se niti v Jeruzalemu, niti v drugih krajih Palestine niso pojavili nikaki nemiri. Ravno tako so neresnična poročila o velikih nemirih v Jemenu.

Carigrad, 1. decembra. Predvčeranje poslanstvo Tewfik-paše je po dosedanjih znamenjih brezvpešno. Zvečer so se sešli poslanički k skupnemu posvetovanju.

Vsebina 23. zvezka 1895:

1. Antonín Dvořák. Napisal J. G. (Konec.) 2. Pod mrklím nebom. Zložil Anton Medved. 3. Biserji. Zložil Anton Hribar. 4. Trnjev venec. (Roman.) Spisal Podravski. (Dalje.) 5. Celje in okolica. (Povestne in mestopisne črtice.) Poleg „Celjske Kronike“ i. dr. sestavi Andrej Fékonja. (Dalje.) 6. Rim, središče lepih umetnostij. Spisal dr. Ant. Medved. (Dalje.) 7. Slovenski koledarji in koledarniki. (V 100letni spomin prve Vodnikove in 50letni spomin prve Bleiweisove „Nove Pratique“.) Spisal J. Benkovič. (Dalje.) 8. Izprehod na Notranjsko. Spisal dr. Fr. L. (Dalje.) 9. Književnost: Slovenska književnost. 10. Razne stvari. — Na platnicah: Razne misli po potresu. (Dalje in konec.) — Zrna ob poti. III. Spisal dr. Fr. L. — „Hoja na plavž“. — Slike: 1. Paul Louis Leger, profesor slovanskih jezikov v Parizu. 2. Mestni trg v Celju. 3. Okrajno glavilstvo v Celju. (Na levi „Narodni dom“.) Anton Arzenšek. 4. Veliki oltar v župni cerkvi celjski. 5. Cerkev sv. Jožefa nad Celjem. 6. Od krsta. (Češka narodopisna razstava.) 7. Cerkev D. M. v Polju pri Ljubljani po potresu. Narisal G. Porenta. 8. Cerkev D. M. v Polju pred potresom.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm
30	9. zvečer	739.0	-1.4	sr. jvzh.	oblačno	0.0
1	7. zjutraj 2. popol.	738.6 737.9	-1.7 -1.2	sr. jvzh. "	del. jasno "	
1	9. zvečer	738.4	-4.0	sr. jvzh.	oblačno	0.0
2	7. zjutraj 2. popol.	738.0 738.6	4.0 2.0	sr. jvzh. "	oblačno "	

Srednja temperatura 30. nov. in 1. dec. 3.1° in 1.7°, ozir. za 1.6° in 3.0° pod normalom.

Umrli so:

30. novembra. Marija Raunihar, zasebnica, 92 let, Beethovne ulice št. 4, ostarelost. — Marija Princ, gostija, 66 let, Poljanski nasip št. 44, naduha. — Emilija Kašček, sirota, 4½ leta, Florijanske ulice št. 38, bronhe pneumonia.

Tuji.

29. novembra.

Pri Slonu: Mietzel, Witz, Gronemann, Amuneehen, Goldhamer, Guttman, Polak, Hubalek, Wachtel z Dunaja. — Bozon iz Lyona. — Angern iz Beljaka. — Cucek iz Knežaka.

Pri Matiču: Färber, Scheider, Marin, Fuchs, Belz, Rosada, Schuesler z Dunaja. — Poussehe iz Trsta. — Puschner iz Klösterla. — Varadi iz Budimpešte. — Welik iz Budejevie.

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,

I. Bezirk,
Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

— Uratariš iz Krnova. — Havliček iz Maribora. — Mitovio iz Črnomlja. — Götz iz Frankobroda.

Pri *Lloydu*: Grašek iz Kamnika. — Pehani iz Žužemberka. — Pollak iz Grada. — Rayman iz Trsta.

Pri *Južnem kolodvoru*: Fantoni iz Gemone. — Weihs iz Metlike. — Pollak, Hepp z Dunaja.

Pri *bavarskem dvoru*: Kraus iz Kočevja. — Knak iz Novega Mesta. — Kosec iz Zeltweg-a. — Poluzzi z Bleda.

Zahvala. 701 1-1

Nemogoče nam je vsakemu posebe se zahvaliti za izraženo sočutje ob priliki nenadomestne izgube moža, očeta, starega očeta, strica in svaka gospoda

Petra Gilly-ja,

zato se tem potem vsem, vsem zahvaljujemo za dokazano in izkazano prijateljstvo. Osebito vsem darovalcem krasnih vencev, gospodu županu Josipu Močniku v Kamniku na njegovej izredni dobroti, gospodu postajnem načelniku Strelu za veliko prijaznost, gospodu Stefančiču in gospodom pevciem sl. pevskega društva „Lira“ v Kamniku za tolažilno petje, gospodu Karlu Miklavčiču za njegov trud in vsem znancem in prijateljem, ki so nas krepili in tolažili v najbitnejših trenutkih. Tisočera jim hvala, Bog povrni obilokrat.

Višnja gora, dne 30. novembra 1895.

Zalujoči ostali.

Služba organista in cerkovnika

se oddá do 15. decembra

v Grebinju (Markt Griffen) na Koroškem.

Mesečna plača 25 gld., prosto stanovanje, in še postranski dohodki 50—80 gld. 702 2-1

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, V.

Doktor pl. Trnkóczyjev protinski cvet

je olajšujoče mazilo za roke in noge, za križ in za vsakoršne bolečine. Priporoča se za masazno zdravljenje.

Steklenica 50 kr., 12 steklenic 4 gld. 50 kr.

Dobiva se pri 731 56

Ubaldu pl. Trnkóczyju
lekarnarju v Ljubljani.

Pošilja se z obratno pošto.

Lekarna Trnkóczy v Gradcu.

Zahvala. 704 1-1

Vsem gg. volilcem dolenskih mest, ki so me počastili z zaupanjem, osebito onim v Metliki, ki so bili v večini, izrekam srčno hvalo!

Bog pomodi na dalje, in daj Dolenski boljše čase!

V Metliki; dne 30. nov. 1895.

Josip vitez Savinschegg.

Razprodaja.

Nikdar v življenju se ti ne ponudi več redka prilika, da bi dobil samo za 2 gld. krasne in prekoristne stvari, 35 komadov za le 2 gld. in sicer:

1 jako elegantno pozlačeno uro z lepo verižico, točno idočo, s triletnim poročtom;
1 krasno kravato za gospode iz čiste svile;
1 krasna igla za kravato z umetnimi briljanti;
1 oficiraka usnjata denarnica;
1 jako elegantna broška za ženske po pariški fagoni
1 krasen prstan iz zlatinimita z lepim kamenom;
1 krasno skatljico za smodke;
1 krasno cevko za smodke;
3 komadi zelo krasnih mehaničnih naprsnih gumb s ponarejenimi briljanti;
2 krasna gumba za zavrtnik s patentovanim oklepnikom;
2 double-gold gumba za manšete;
10 komadov finega angleškega pismenega papirja;
10 komadov finih angleških pismenih zavitkov;
Vseh teh 35 komadov krasnih stvari sem prisiljen dati za dosedaj nečuveno smešno ceno 2 gld.
Da izključim vsak dvom, izjavim, da je ura sama dvakrat toliko vredna. Ako bi ne prijala, se denar najradovoljnejše vrne tako da je za kupovalca vsak riziko izključen.
Vse to je dobiti, dokler je še kaj na razpolago, po poštne povzetju po 703 5-1

krakovski razpošiljavnici ur

F. WINDISCH,
Krakovo, Meth-Strasse Nr. 12/F

Št. 33.865.

Razglas.

674 3-3

V četrtek dne 5. decembra 1895 od 11. do 12. ure dopoldne se bode vršila pri tukajšnjem uradu

minuendo-licitacija

za preskrbovanje hrane in vožnje odgoncev pri odgonske postaje občini v Ljubljani za leto 1896.

K tej licitaciji se vabijo podvzetniki s pristavkom, da je udeležiteljem vložiti 50 gld. varščine.

Mestni magistrat kot odgonsko-postajska občina
v Ljubljani, dne 13. novembra 1895.

Za Miklavža!

J. Förderlova fina namizna pekarija
v Ljubljani, Lingerjeve ulice št. 5

priporoča veliko izbero najraznovrstnejšega

finega namiznega peciva, povitice, šarteljnov itd., ter opozarja ob enem na svojo

filijalno prodajalnico v Kordinovi hiši
Pred škofijo šte. 4,

kjer se dobiva trikrat na dan svež bel in črn kruh, pa tudi fino pecivo v največji izbiri. 706 2-1

Dunajska borza.

Dne 2. decembra.

Skupni državni dolg v notah	100 gld. 15 kr.
Skupni državni dolg v srebru	100 " 15 "
Avstrijska zlata renta 4%	120 " 95 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	99 " 75 "
Ogerska zlata renta 4%	120 " 90 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	98 " 10 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1015 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	370 " — "
London vista	121 " — "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59 " 07 1/2 "
20 mark	11 " 80 "
20 frankov (napoleonor)	9 " 59 1/2 "
Italijanski bankovci	44 " 90 "
C. kr. cekini	5 " 70 "

Dne 30. novembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	147 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	157 " 50 "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	— " — "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	97 " 65 "
Tisne srečke 4%, 100 gld.	140 " 50 "
Dunavske vravnarne srečke 5%	129 " — "
Dunavsko vravnarno posojilo l. 1878	107 " 60 "
Posojilo goriškega mesta	112 " — "
4% kranjsko deželno posojilo	98 " 50 "
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 " 75 "
Prioritetne obveznice državne železnice	— " — "
" " južne železnice 3%	165 " 25 "
" " južne železnice 5%	130 " — "
" " dolenskih železnic 4%	99 " 50 "

Kreditne srečke, 100 gld.	196 gld. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	— " 75 "
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	16 " — "
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " — "
Salmove srečke, 40 gld.	68 " — "
St. Genois srečke, 40 gld.	70 " — "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	53 " — "
Ljubljanske srečke	23 " — "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	164 " 75 "
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3360 " — "
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	467 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	98 " 50 "
Dunajskih lokal. železn. delniška družba	— " — "
Montanska družba avstr. plan.	84 " 50 "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	164 " — "
Papirnih rubljev 100	129 " 75 "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgupe pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka.

Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilfstrasse 74 B.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvari, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.